

Sygn. akt I ACa 1160/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Ewa Jastrzębska
Sędziowie :	SA Tomasz Ślęzak (spr.) SO del. Jacek Włodarczyk
Protokolant :	Katarzyna Noras

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2019 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa T. K., F. K., G. P. i A. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 26 września 2018 r., sygn. akt II C 696/18

1) zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II. w ten sposób, że:

a) zasądza od pozwanego na rzecz powódki G. P. 50 000 (pięćdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 września 2017 r.,

b) zasądza od pozwanego na rzecz powódki G. P. 7 384 (siedem tysięcy trzysta osiemdziesiąt cztery) złote z tytułu kosztów procesu;

2) zasądza od powódki G. P. na rzecz pozwanego 1 637 (tysiąc sześćset trzydzieści siedem) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Tomasz Ślęzak SSA Ewa Jastrzębska SSO del. Jacek Włodarczyk

I A Ca 1160/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 września 2018 roku Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda T. K. kwotę 30.000 zł., na rzecz powodów F. K. i A. K. kwoty po 60.000 zł., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 września 2017 r., oddalając powództwa w pozostałym zakresie i orzekając o kosztach procesu. Sąd ten zasądził także od pozwanego na rzecz powódki G. P. kwotę 55727,24 zł., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie: od kwoty 50.000 zł., od dnia 19 września 2017r. i od kwoty 5727,24 zł., od dnia 18 czerwca 2018r. oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki G. P. kwotę 8204,00 zł., tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt II wyroku).

Z istotnych, z punktu widzenia zakresu zaskarżenia, motywów Sądu pierwszej instancji wynika, że powódka G. P. domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 50.000,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 września 2017 roku tytułem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią swojej siostry H. D. w wypadku komunikacyjnym, sprawcą którego był kierowca kierujący pojazdem ubezpieczonym w zakresie OC u pozwanego oraz kwoty 5727,24 zł z tytułu zwrotu kosztu zakupu biletów lotniczych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 czerwca 2018 roku. Wobec tego, iż powódka G. P. mieszka w U., na pogrzeb siostry przyleciała samolotem. Koszt biletu wyniósł 1870 dolarów, co po przeliczeniu daje kwotę 5727,24 zł. Roszczenie zapłaty odszkodowania powódka wywodziła z brzmienia art. 446 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli skutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić koszty leczenia i pogrzebu temu, kto je poniósł.

W ocenie Sądu Okręgowego, biorąc pod uwagę więzi, jakie łączyły G. P. ze zmarłą siostrą należy uznać, iż jej udział w uroczystości pogrzebowej był w pełni uzasadniony, niezależnie od odległości, jaka dzieliła ją od miejsca ceremonii. Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż koszty przelotu powódki należy zaliczyć do kosztów pogrzebu.

W apelacji od tego wyroku pozwany zaskarżając go w zakresie 5.727,24 zł, powyżej kwoty 50.000,00 zł, zasądzonej na rzecz powódki G. P. jako zwrot kosztów zakupu biletów lotniczych wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, art. 446 § 1 kodeksu cywilnego poprzez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, iż zwrot kosztów zakupu biletów lotniczych w kwocie 5.727,24 zł przez powódkę należy zaliczyć do kosztów pogrzebu.

W oparciu o ten zarzut pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w części objętej zaskarżeniem oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów wg norm przepisanych ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Powódka G. P. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji nie wyjaśnił z jakich przyczyn uznał, że koszty przelotu powódki na pogrzeb siostry należy zaliczyć do kosztów tego pogrzebu podlegających zwrotowi w oparciu o art. 446 § 1 kodeksu cywilnego.

Jest oczywiste, że udział powódki w uroczystości pogrzebowej jej siostry był uzasadniony tyle tylko, że w świetle poglądów zarówno doktryny jak i judykatury wydatki związane z przybyciem na pogrzeb nie mieszczą się w zakresie odpowiedzialności podmiotu zobowiązanego do zwrotu kosztów pogrzebu. Granice obowiązku zwrotu kosztów pogrzebu wyznaczają bowiem zwyczaje przyjęte w danym środowisku. Te zwyczaje należy rozumieć jako zwykle ponoszone wśród określonego kręgu osób koszty związane z pochowaniem zmarłego. Kierować się należy kryteriami obiektywnymi, oczywiście odniesionymi do pewnego kręgu podmiotów i nie można utożsamiać określenia „zwyczaje przyjęte w danym środowisku” z kosztami poniesionymi przez konkretną osobę w konkretnym przypadku (por. wyrok SN z dnia 9 marca 2007 r., V CSK 459/06). Orzecznictwo Sądu Najwyższego dostarcza wielu przykładów wydatków związanych z pogrzebem bezpośrednio (jak przewóz zwłok, nabycie trumny, zakup miejsca na cmentarzu i in.), jak

również zwrot wydatków, odpowiadających zwyczajom danego środowiska. Do tych wydatków zalicza się też koszt postawienia nagrobka, wydatki na wieńce i kwiaty oraz wydatki na poczęstunek biorących udział w pogrzebie osób (wyrok SN z dnia 6 stycznia 1982 r., II CR 556/81; por. także wyrok SN z dnia 22 stycznia 1981 r., II CR 600/80). Do kosztów pogrzebu orzecznictwo zalicza ponadto umiarkowany wydatek poniesiony na zakup niezbędnej odzieży żałobnej, której noszenie zarówno w czasie pogrzebu, jak i przez dłuższy czas po zgonie osoby bliskiej jest zwyczajowo przyjęte w wielu środowiskach w naszym społeczeństwie (por. wyrok SN z dnia 7 marca 1969 r., II PR 641/68, OSNCP 1970, nr 2, poz. 33).

Dlatego uznać należało że koszty przelotu powódki na pogrzeb siostry nie podlegały zwrotowi. I nie ma znaczenia, że koszty te były znaczące, a powódka nie mogła ich zmniejszyć wybierając inny wariant podróży, była bowiem w sytuacji przymusowej. Chodzi tu jednak nie o wysokość tych kosztów lecz o zasadę. Przyjęcie bowiem, że osobie udział której w pogrzebie jest uzasadniony, na podstawie art. 446 § 1 k.c. należy zwrot kosztów pogrzebu zwrot kosztów przejazdu na pogrzeb z każdego miejsca byłoby zbyt daleko idące. Tego z pewnością nie wyznaczają zwyczaje przyjęte w danym środowisku.

Z tych względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w zaskarżonej części i zasądził od pozwanego na rzecz powódki G. P. wyłącznie nie kwestionowaną kwotę zadośćuczynienia wynoszącą 50 000 zł., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 września 2017 r., oddalając w ten sposób jej powództwo w pozostałym zakresie tj. w zakresie kwoty 5727,24 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 czerwca 2018 r. oraz stosownie do wyniku procesu obniżając do 7 384 złotych należne powódce koszty procesu (art. 100 k.p.c.). O kosztach postępowania apelacyjnego, na które składają się opłata od apelacji i koszty zastępstwa procesowego poniesione przez pozwanego w tym postępowaniu, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c.

SSA Tomasz Ślęzak SSA Ewa Jastrzębska SSO Jacek Włodarczyk